

Sygn. akt VII U 1777/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 czerwca 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2016 roku w Lublinie

sprawy C. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania C. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 29 lipca 2015 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala C. B. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia (...)

Sygn. akt VII U 1777/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 lipca 2015 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił C. B. prawa do emerytury na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r., Nr 748.) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). W uzasadnieniu podano, że na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy (k. 33 a.u.).

W odwołaniu od tej decyzji C. B. zaskarżył ją w całości, wnosił o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury. Wskazał, że przepracował ponad 15 lat w warunkach szczególnych na stanowiskach spawacza we (...) Spółdzielni Pracy we W.. Podał, że początkowo pracował na stanowisku ślusarza w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych a następnie w okresie od 01.06.1974r. do 31.12.1999r. wykonywał pracę spawacza elektrycznego. (k. 3-4 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

C. B. urodził się w dniu (...) Nie pracuje, jest na utrzymaniu żony. Nie pobiera żadnych świadczeń, nie był członkiem OFE.

W dniu (...) złożył wniosek o emeryturę (k. 1a.u.). Do wniosku ubezpieczony dołączył dowody na wykonywanie pracy w gospodarstwie rolnym, powołał się na dokumentację zawartą w aktach kapitałowych oraz złożył świadectwo pracy z (...) Spółdzielni Pracy we W., z którego wynikało, że w okresie od 02.10.1973r. do 31.12.1999 roku był tam zatrudniony w charakterze ślusarza spawacza. (k. 1-14 a.u.).

Na podstawie przedłożonych wraz z wnioskiem dokumentów organ rentowy ustalił na dzień 1 stycznia 1999 r. łączny okres podlegania wnioskodawcy ubezpieczeniom w wymiarze 25 lat okresów składkowych oraz uzupełniających. Na okres składkowy składało się wyłącznie zatrudnienie we (...) Spółdzielni pracy oraz okres służby wojskowej. Nadto ustalono, że wnioskodawca nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, ukończył(...) lat oraz, że w dniu składania wniosku nie pozostawał w stosunku pracy (okoliczności bezsporne).

Wnioskodawcy nie uwzględniono żadnego okresu jako wykonywania pracy w warunkach szczególnych gdyż wnioskodawca nie posiadał z (...) we W. świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Okolicznościami spornymi w przedmiotowej sprawie był zatem wyżej wskazany okres zatrudnienia C. B. jako okres pracy w szczególnych warunkach wykonywanej we (...) Spółdzielni Pracy we W..

W toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowody z przesłuchania wnioskodawcy w trybie art. 299 kpc w zw. z art. 304 kpc, świadków W. M., J. W. oraz akt osobowych wnioskodawcy z (...) Spółdzielni Pracy we W. i jego akt emerytalnych.

C. B. w okresie od 02 października 1973 r. do 31 grudnia 1999r. był zatrudniony w (...) Spółdzielni Pracy we W. w Zakładzie (...). (...) Spółdzielnia Pracy początkowo miała w nazwie: spółdzielnia usług wielobranżowych. Usługowcy w ramach spółdzielni wykonywali prace w różnych branżach: od szewca, fryzjera, budowlanca, jubilera. Zakład produkował szafki odzieżowe, kontenery na śmieci i taczki. Zajmował się również pracami budowlanymi. Składał się z zakładu metalowego i zakładu budowlanego. Zatrudnionych w nim było 35 pracowników. Byli to ślusarze, spawacze i malarze. Praca odbywała się na hali, gdzie było 12 stanowisk spawalniczych. Ślusarze zajmowali się cięciem blach, zaś spawacze, w tym wnioskodawca po zdobyciu uprawnień, po powrocie z wojska, je spawali w całość, po czym malarze je malowali.

Zakład metalowy, w którym pracował wnioskodawca. To była duża hala, na której ustawione było w zależności od potrzeb 8-12 stanowisk spawalniczych. Na hali pracowało nieraz ponad 20 osób na stanowiskach spawacz i pomocnik, którym był ślusarz.

Wnioskodawca początkowo został zatrudniony na wstępny staż pracy na stanowisku ślusarza. Taki miał zawód w związku z ukończoną szkołą zawodową. W okresie od 10.01.1975r. do 14.04.1975r. uczestniczył w podstawowym kursie spawania elektrycznego. Dopóki nie zdobył uprawnień spawacza, był pomocnikiem spawacza. Pomocnik był narażony na opary i dymy gorzej niż spawacz. Spawacz zasłaniał się maską a pomocnik nie mógł.

Praca wnioskodawcy polegała na tym, że trzymał kątowniki a spawacz je spawał. Robili szafki metalowe, którym trzeba było najpierw z kątownika ustawić szkielet a potem domontować blachę. Kątowniki cięli gilotyniarze. Na hali pracowali też malarze. Spawacze robili ramki do szafek a wnioskodawca za pomocą specjalnego urządzenia ustawiał kątowniki i rękami trzymał kątownik na tej ramce, aby był zachowany odpowiedni kąt. Pobierał pocięte kątowniki, które składali w ramki i przenosili na stanowiska do spawania. Nieraz składał przody i plecy do szafek, które potem spawacz spawał. Pracowali w zespole spawacz i pomocnik, na kolejnych stanowiskach były robione kolejne etapy produkcji tej szafki. Oprócz szafek przez pewien okres robili obudowy metalowe do dźwigów. Potem wykonywali różnego rodzaju kontenery na śmieci, różnej wielkości, wszystko z żelaza.

Gdy skończył kurs spawacza, został powołany do wojska, służbę odbywał w okresie od(...) Po powrocie znowu podjął pracę we (...) Spółdzielni. Z angażu określającego warunki zatrudnienia od 05.05.1977r. wynika, że pracował na stanowisku ślusarza. W okresie od listopada 1977 roku do 22 kwietnia 1978 roku ukończył podstawowy kurs spawania acetylenowego. Spawania gazowego było niewiele, spawano w większości elektrycznie, więcej było ciecica palnikiem.

Kątownicy spawano elektrycznie. Przy szafkach wszystko było spawane elektrycznie. Od 01.10.1980r. określono wnioskodawcy nowe warunki wynagrodzenia i w angażu jego stanowisko jest określone jako ślusarz spawacz. Takie stanowisko widnieje w angażach do końca zatrudnienia. Wnioskodawca twierdził, że od powrotu z wojska zaczął spawać jako spawacz elektryczny, od czasu do czasu gdy trzeba było to ciął gazowo. Początkowo spawał szafy BHP, a później kontenery. Elementy do spawania przytrzymywali ślusarze. Poza spawaniem C. B. nie wykonywał innych czynności. Dostawał dodatek za pracę w warunkach szkodliwych oraz mleko, odzież ochronną w tym obuwie. Hala, na której pracował była niedostatecznie wentylowana przez co unosił się tam pył. (wyjaśnienia wnioskodawcy k. 31-32v a.s. potwierdzone w zeznaniach wnioskodawcy k. 33 a.s.; zeznania świadka W. M. – k. 32v-33 a.s.; zeznania świadka J. W. – k. 33 a.s.; akta osobowe k. – 18 a.s. – angaż).

Przystępując do oceny dowodów osobowych należy stwierdzić, że przesłuchani w sprawie świadkowie to osoby obecne dla wnioskodawcy. W. M. pracował we (...) Spółdzielni Pracy od 1983r. do 2000 r.

Tak jak wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku ślusarza spawacza ale w całym okresie wykonywał pracę spawacza. Świadek posiadał świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, w którym jego stanowisko określono jako ślusarz-spawacz. Ubiegał się o emeryturę we wcześniejszym wieku, ZUS nie uwzględnił do uprawnień tego dowodu, świadek w 2012 roku na mocy wyroku sądowego w sprawie VII U 10223/12 uzyskał prawo do tego świadczenia. Na mocy wyroku z 28.03.2012r. Sąd ustalił, że W. M. mimo, że formalnie miał angaż ślusarza spawacza faktycznie przez cały okres zatrudnienia posiadając stosowne uprawnienia wykonywał pracę spawacza. Świadek konsekwentnie zeznawał, że charakter pracy wnioskodawcy, który również posiadał uprawnienia spawacza był identyczny jak jego. Gdy świadek zatrudnił się w Spółdzielni wnioskodawca już spawał. Stanowczo stwierdził, że nie kojarzy aby wnioskodawca wykonywała inne

J. W. z kolei od 1977 r. do 2001 r. pracował jako spawacz. Także jest uprawniony do emerytury we wcześniejszym wieku a uzyskał ją w oparciu o wyrok sądowy, ustalający, że we (...) Spółdzielni faktycznie pracował w warunkach szczególnych jako spawacz. Jego zeznania są identyczne w treści jak M. i wnioskodawcy.

Świadczeni dysponowali, więc niezbędnymi wiadomościami w zakresie charakteru czynności wykonywanych przez wnioskodawcę, jego obowiązków, warunków zatrudnienia i zasad organizacji pracy. Ich zeznania były wewnętrznie niesprzeczne, spójne, logiczne i korelowały z zeznaniami C. B.. Drobne rozbieżności co do niektórych szczegółów sprawy wynikają z naturalnych ułomności pamięci ludzkiej, zważywszy, że świadkowie zeznają na okoliczności zdarzeń życia codziennego nie mających charakteru wyjątkowego i z tego powodu trudniejszych do zapamiętania. Okoliczność, że występują te rozbieżności przemawiają za obdarzeniem ich zeznań wiarygodnością, bowiem wskazują, że nie były one uzgadniane na potrzeby procesu. W związku z powyższym Sąd zeznania świadków i wnioskodawcy obdarzył wiarą.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił również na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy – aktach organu rentowego, które obdarzył wiarą w całości. Dokumenty te zostały sporządzone przez uprawnione do tego podmioty oraz nie budziły wątpliwości Sądu zarówno, co do ich formy, jak i treści.

Odwołanie C. B. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, Nr 748), zwanej dalej ustawą FUS, mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Ustęp 2. artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub

wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr

8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Jednocześnie, przepis art. 1 § 2 rozporządzenia stanowi, że właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

Dokonując oceny, czy pracę C. B. w okresie zatrudnienia we (...) Spółdzielni Pracy można zakwalifikować jako pracę w szczególnych warunkach należy podkreślić, że wnioskodawca występując do organu rentowego o przyznanie świadczenia, nie przedłożył stosownego świadectwa pracy, z którego by wynikało, iż zajmował stanowisko, na których świadczona była praca w szczególnych warunkach. Brak tego dokumentu nie może jednak przekreślić uprawnienia wnioskodawcy do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Przypomnieć należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego, zaś środki dowodowe wymagane dla wykazywania poszczególnych okoliczności są określone w przepisach proceduralnych.

Zgodnie bowiem z ustalonym już orzecznictwem Sądu Najwyższego prawo do emerytury będące przedmiotem niniejszego postępowania nie jest uzależnione od przepisów resortowych, lecz uregulowane zostało w sposób ścisły w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wyrok Sądu Najwyższego z 21 kwietnia 2001 roku II UK 337/03 OSNAPiUS z 2004 roku Nr 22, poz. 392).

Ponadto Sąd, w przeciwieństwie do organu rentowego, nie jest związany określonymi środkami dowodowymi. Zgodnie bowiem z treścią art. 473 kpc, stanowiącego, iż w postępowaniu przed sądem w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i przesłuchania stron. Oznacza to, że każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które Sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Z kolei ustalenie przez Sąd w toku postępowania odwoławczego, że dana praca była wykonywana w szczególnych warunkach jest wystarczającą podstawą do uznania wykonywanej pracy za pracę tego rodzaju.

Zasadnym jest również przytoczenie stanowiska Sądu Najwyższego sformułowanego między innymi w uzasadnieniu wyroku z dnia 7 grudnia 2006 r. (I UK 179/06 LEX nr 342283): „W postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego sąd kieruje się zatem regułami dowodzenia określonymi w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.) nie ma

jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków....”.

Zdaniem Sądu Okręgowego, całość zgromadzonego w przedmiotowym postępowaniu wiarygodnego materiału dowodowego przemawia za uznaniem, iż w okresie zatrudnienia w Spółdzielni wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu wnioskodawca wykonywał spawanie elektryczne i gazowe co najmniej od maja 1978 roku, od zdobycia dodatkowych oprócz elektrycznych także gazowych uprawnień do wykonywania spawania. Z całą pewnością pracował jako spawacz od 01.10.1980r. bo było to już zasygnalizowane w wystawianych angażach. Pracę w tym charakterze wykonywał do końca zatrudnienia, a zakresie związanym z uprawnieniami do 31.12.1997r. z wyłączeniem urlopów bezpłatnych od 09.10.1997r. do 19.12.1997r. i od 01.01.1998r. do 31.12.1998r.

Przyjmując nawet okres z pominięciem służby w czasie zatrudnienia w milicji i uwzględniając wyłącznie okres od 01.10.1980r. do 03.10.1982r. to 2 lata i 3 dni. Okres od 05.01.1983r. do 08.10.1997r. to 14 lat, 9 miesięcy i 5 dni, dalej od 20.12.1997r. do 31.12.1997r. to kolejne 12 dni,

W sumie nawet pominięcie okresu służby w formacjach Milicji w okresie zatrudnienia wskazane wyżej okresy dają C. B. 16 lat, 9 miesięcy i 5 dni wykonywania pracy spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, która kwalifikuje się do prac przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym, wskazanym w wykazie A w dziale XIV rozporządzenia „Prace różne”, pozycja 12: „Prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym”. Natomiast w Zarządzeniu nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego (Dz. Urz. MG z dnia 29 czerwca 1985 r.) stosowanym tu pomocniczo, wskazano szczegółowe stanowiska zawarte w wykazie A cytowanego wyżej rozporządzenia i wśród stanowisk opisanych w dziale XIV, w pozycji 12, w pkt. 8 figuruje stanowisko spawacza.

Jak wynika zatem z powyższych ustaleń, C. B. legitymuje się ogólnym stażem pracy wynoszącym 25 lat, ma ukończone (...) lat życia, oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W niniejszym postępowaniu ustalono również, iż wnioskodawca legitymuje się okresem pracy w szczególnych warunkach wynoszącym co najmniej 16 lat i 9 miesięcy Tym samym spełnione są wszelkie przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury od dnia (...)tj. od dnia złożenia wniosku.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 2 kpc orzekł jak w sentencji.